

ЗБОРНИК РЕЗИМЕА
СТРУЧНО-НАУЧНИ СЕМИНАР СА
МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ

ДАНИ ДЕФЕКТОЛОГА СРБИЈЕ
БЕОГРАД, 11-14. ФЕБРУАР 2016.

**ДАНИ ДЕФЕКТОЛОГА СРБИЈЕ
БЕОГРАД, 11-14. ФЕБРУАР 2016.**

Издавач

Друштво дефектолога Србије, Београд

За издавача

Синиша Ранковић

Организатори

Друштво дефектолога Србије
Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и
рехабилитацију

Програмски одбор

проф. др Снежана Николић, председник
проф. др Миле Вуковић
проф. др Нирвана Пиштољевић
проф. др Гордана Николић
доц. др Горан Јованић
доц. др Наташа Драгашевић Мишковић
др Срећко Потих
др Александра Ђурић-Здравковић
др Снежана Илић
мр Златко Буквић

Организациони одбор

Синиша Ранковић, председник
Маријана Тарановић Тодоровић, генерални секретар
Драган Роловић
Марина Видојевић
Милован Марковић
Данијела Костић
др Срећко Потих

Рецензенти

проф. др Миле Вуковић
доц. др Горан Јованић
др Александра Ђурић-Здравковић
др Снежана Илић

Уредник

др Срећко Потих

Технички уредник

Биљана Красић

Припрема и штампа

БИГ штампа

Тираж 450

ISBN 978-86-84765-48-4

СПРЕМНОСТ ОСНОВНИХ ШКОЛА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА

Бранислава Поповић-Ћитић, Марија Нешић

Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Србија

Спремност школе за превенцију изражава степен и обим припремљености школе за планирање, примену и унапређивање превентивних активности. Испољава се преко шест димензија које са различитих аспеката осликавају ниво обавештености, заинтересованости, способности и воље школе да иницира и подржи активности превентивног карактера. Разликује се девет нивоа спремности, који се крећу од толеранције проблема до професионализације у превентивном деловању, при чему сваки ниво директно одређује структуру и садржај превентивних интервенција које је могуће са успехом применити у конкретном окружењу. У циљу процене нивоа спремности основних школа за превенцију вршњачког насиља спроведено је, током 2015. године, истраживање у седам београдских основних школа. Подаци су прикупљени инструментом „Интервју за процену спремности заједнице“ (Plester, Edwards, Jumper-Thurman, 2005), који се састоји од 44 отворених питања везаних за димензије спремности. У свакој школи интервјуисана су по три кључна информанта (директор, стручни сарадник и наставник предметне наставе), а интервјуи су у просеку трајали око 45 минута. Одговори информаната су обрађени према упутству за скоровање података, који је саставни део инструмента. Резултати истраживања показују да се испитане основне школе у просеку налазе на трећем нивоу спремности, уз изражену неусаглашеност димензија спремности. У погледу знања о превентивним активностима и донекле расположивих ресурса, школе се налазе на нижем нивоу од општег нивоа, док је у области руковођења и посебно знања о вршњачком насиљу ниво спремности изнад општег нивоа. Другим речима, управа школе и запослени јасно препознају да је вршњачко насиље присутно у школском окружењу и признају неопходност предузимања планираних и организованих превентивних активности, међутим, њихова знања о процесу планирања превенције и структури, садржају и начину примене превентивних програма су ограничена искључиво на основне информације и тиме недовољна за предузимање конкретних акција. Превентивне активности које се спроводе у школи су повременог и привременог карактера, без јасне структуре и утврђеног плана, уз недовољну видљивост њихове примене на нивоу школе и одсуство евалуације њихових ефеката. Осим тога, школе не располажу ресурсима које би користиле искључиво за превентивно деловање нити су упознате са начинима прибављања како финансијских тако и техничких и људских ресурса. На основу добијених резултата који указују на недовољан ниво спремности школа за планирање и иницирање програма превенције вршњачког насиља, те неусаглашеност између појединих димензија спремности, у раду су изведени закључци и одговарајуће препоруке за унапређење спремности школе за превенцију вршњачког насиља.

Кључне речи: *спремност школе, вршњачко насиље, превенција, основна школа*